

Hírlevél 2015/3.

- **MEGJELENT AZ EMCDDA 2015-ÖS MUNKATERVE**
- **EURÓPAI JELENTÉS AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREKRŐL**
- **FÓKUSZBAN AZ INTRAVÉNÁS SZERHASZNÁLAT ESZKÖZEIN TALÁLT HATÓANYAGOK**
- **A CORRELATION NETWORK KÉPZÉSE A HCV KEZELÉSI TANÁCSADÁSRÓL**
- **SZÁMÍTÓGÉPES ÉS ONLINE ADATFELVÉTEL A LAKOSSÁGI VIZSGÁLATOKBAN**
- **KÁBÍTÓSZER-HELYZET A NYUGAT-BALKÁNON**
- **UPSZ! – MÁRCIUSI AKTUALITÁSOK**
- **NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ**

MEGJELENT AZ EMCDDA 2015-ÖS MUNKATERVE

Az EMCDDA februárban hozta nyilvánosságra az Igazgatótanács által december 5-én elfogadott, 2015-re vonatkozó éves munkatervét. Az új program összegzi az ügynökség 2013-15-ös stratégiájának utolsó évére meghatározott célkitűzéseket.

Az új feladatok között szerepel 2015-ben az ügynökség által online közzétett statisztikák elérési útjának átalakítása. A változtatások célja, hogy egyértelműen megkülönböztethetők legyenek az adatok és elemzések, javítsák a dokumentálási módszereket és a webes kezelőfelületeket. Ez fontos része a júniusban megjelenő 2015-ös Európai Kábítószer-jelentés csomagnak, amelynek az online publikálása központi kérdés.

Az év folyamán az ügynökség négy alapos áttekintést publikál az Insights sorozatában: pszichiátriai komorbiditás, hepatitis C kezelés, szennyvíz vizsgálat, és az internet és a kábítószer-piac. Egy ismertető is kiadásra kerül a nagyvárosok drogpolitikájáról, valamint a metamfetamin fenyegetettség közös EMCDDA-Europol felméréséről. A bizonyítékokon alapuló döntéshozatal támogatására nemrég megújult a "Best practice" (bevált gyakorlatok) portál.

Egy fontos feladat 2015-ben, szintén az Europollal együttműködve, a második EU Kábítószer-piac Jelentés előkészítése (a 2016-os közzétételre). A kábítószer-kínálati indikátorok fejlesztésének megvalósításában további eredmények várhatók. Ez magában foglalja a felülvizsgált jelentési eszközök használatának első próbáit a lefoglalásokra, a kábítószer-termelő létesítményekre és a kábítószerrel kapcsolatos törvénysértésekre vonatkozóan.

Az adatgyűjtés eszközeivel és folyamataival kapcsolatban a munkaterv egyik fontos eleme az átdolgozott nemzeti jelentési csomag elindítása, amely a Reitox fókuszpontokkal történt széleskörű egyeztetést követően kerül bevezetésre. Az új rendszer - amely meghatározza a jelentés módját a tagországok számára az EMCDDA felé – célja a hatékonyság biztosítása, a prioritások és a források összekapcsolása, valamint az európai és nemzeti döntéshozók igényeinek megfelelő információszolgáltatás.

Az EMCDDA folyamatosan készíti fel a 2008 óta a munkájában részt vevő IPA országokat. Az Európai Bizottság által működtetett IPA 4 (Instrument for Pre-accession Assistance) projekt 2014-es sikeres lezárását és a Bizottság jóváhagyását követően az ügynökség 2015 tavaszán elindítja az IPA 5 projektet.

Végezetül, az EMCDDA egy kiemelt feladata 2015-ben az EU Korai Jelzőrendszer folyamatos működésének biztosítása. Wolfgang Götz, az EMCDDA igazgatója az Európai Parlament Polgárjogi, Igazságügyi és Belügyi bizottsága előtt beszélt január 21-én az ezzel a területtel kapcsolatos kihívásokról: "Az EMCDDA vezető szerepet tölt be a világon az új pszichoaktív szerekkel kapcsolatos információk begyűjtésében, feldolgozásában és elemzésében." Ugyanakkor sajnálattal közölte, hogy a jelenlegi erőforrások nem elegendők az ügynökség számára, hogy megbirkózzon az azonosított szerek növekvő számával, és biztosítsa a hatékony monitorozást.

A munkaterv letölthető az [EMCDDA honlapjáról](#). ■

ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK – JELENTÉS AZ EMCDDA KORAI JELZŐRENDSZERÉBŐL

Az EMCDDA frissítette az új pszichoaktív szerek Korai Jelzőrendszerének működését bemutató jelentését.

Az elmúlt évben körülbelül hetente két új szert azonosítottak az Európai Unióban. 2014-ben 101 új anyagot jelentettek az EU Korai Jelzőrendszerének, ez a szám 2013-ban 81 volt. Egy év alatt az új anyagok megjelenése folyamatosan növekvő tendenciát mutatott, az új pszichoaktív szerek piaca rohamosan nő. Az eddig azonosított anyagok száma 450 körül van, aminek a felét az elmúlt 3 év bejelentései adták. A lefoglalások száma 2008 és 2013 között a hétszeresére nőtt Európaszerte. 2013-ban ez a szám mintegy 47.000 volt, a lefoglalt új pszichoaktív szerek összömege pedig több mint 3,1 tonna volt a Korai

Jelzőrendszerben jelentettek összegzése alapján. 2014-ben a bejelentett anyagok listáját ismét két szertípus uralta, a katonok (31) és a szintetikus kannabinoidok (30). Ez a két nagy csoport együttesen alkotja a bejelentett anyagok közel 2/3-át.

Az új pszichoaktív szerek nagy tömegét Európán kívüli vegyi vállalatok gyártják, ahonnan az anyagokat hajóval és repülővel hozzák be Európába. Európán belül feldolgozzák, csomagolják és értékesítik a fogyasztóknak.

Jelenleg három kiemelten veszélyes anyagcsoport van fókuszban a korábban már említett katonok és a szintetikus kannabinoidok mellett: a szintetikus opiátok, melyek most különösen nagy népegészségügyi kockázatot jelentenek. A nagy hatóanyag-tartalommal rendelkező szereket heroinként árusítják, mely a túladagolás magas kockázatát rejti a gyanútlan fogyasztók számára.

Az EMCDDA igazgatója Wolfgang Götz a következőképpen értékelte a helyzetet: „Az új pszichoaktív szerek gyorsan bukkannak fel a homályból és ezért komoly veszélyt jelentenek. Az adatok azt mutatják, hogy ezen szerek folyamatosan növekvő piaca komoly kihívás elé állítja a népegészségügyet és a drogpolitikát az elkövetkező években. A kihívás komolysága összefügg az anyagok megjelenésének gyorsaságával, a szabad kereskedelmükkel, valamint a hatásukra és az ártalmakra vonatkozó információhiánnyal. Az erős nemzeti és regionális szintű korai jelzőrendszer központi szerepet játszik majd az ártalmak korai felderítésében, és a megfelelő idejű népegészségügyi válaszadás biztosításában.”

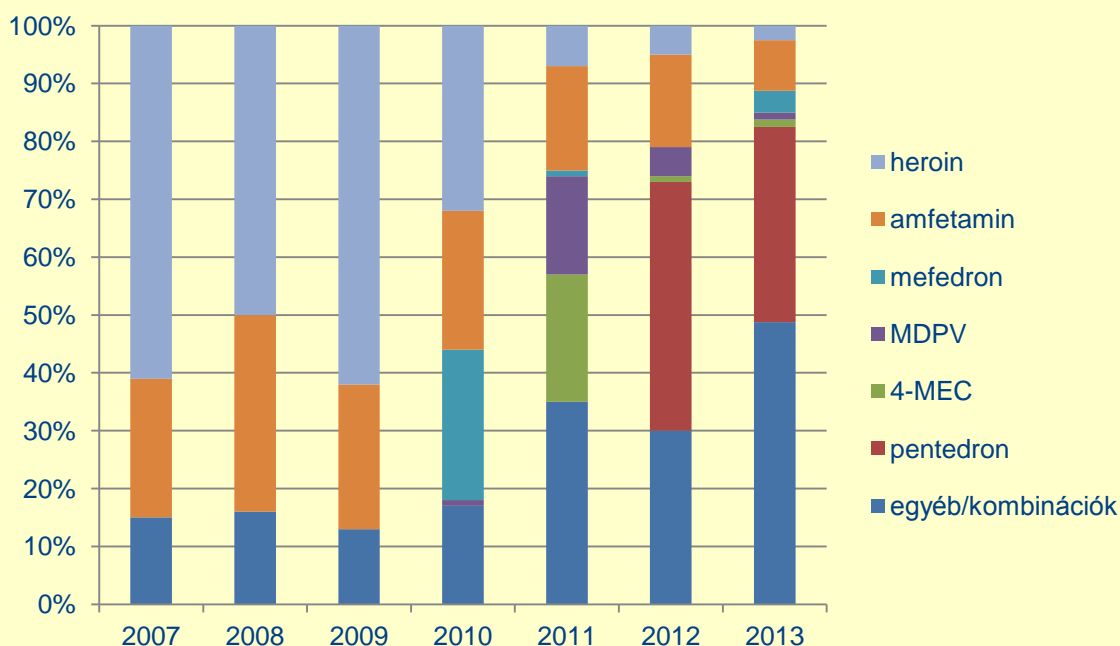
A [jelentés](#) és egy, a helyzetet jól szemléltető látványos [infografika](#) is elérhető az EMCDDA honlapján. ■

FÓKUSZBAN AZ INTRAVÉNÁS SZERHASZNÁLAT ESZKÖZEIN TALÁLT HATÓANYAGOK

A laboratóriumi vizsgálatra kerülő, intravénás szerhasználathoz köthető tárgyakról kimutatott hatóanyagok összesítése alapján figyelemmel kísérhető az ehhez a fogyasztási módhoz kapcsolódó szerek körének és hozzávetőleges arányának alakulása. 2013-ban folytatódott a megelőző két évben tapasztalt tendencia, a 2010 előtt domináló heroin és amfetamin az esetek mindössze 2%, illetve 7%-ában volt kimutatható.

A vizsgált tárgyakról az esetek többségében katonon-származékok voltak kimutathatók, ezek közül a leggyakoribb a pentedron volt (az esetek 27%-a), de ismételten megjelent a mefedron is (3%). Az esetek 39%-ában többféle hatóanyag, vagy kisebb gyakorisággal előforduló egyéb hatóanyagok voltak azonosíthatók. ■

Intravénás szerhasználattal összefüggő, lefoglalt eszközökön talált hatóanyagok előfordulási gyakorisága (%) 2007-2013 között

Forrás: BSZKI

A CORRELATION NETWORK KÉPZÉSE A HCV KEZELÉSI TANÁCSADÁSRÓL

2015. május 11-13. között kerül megrendezésre Budapesten a European Network Social Inclusion and Health szervezet képzése, melynek célja, hogy javítsa a sorstárs segítők és az ártalomcsökkentő szolgáltatók kompetenciáját a hepatitisz C fertőzöttek kezelési hajlandóságának növelésére.

Bővebb információ a [képzés honlapján](#) található. ■

A SZÁMÍTÓGÉPPEL TÁMOGATOTT ÉS AZ ONLINE ADATFELVÉTEL A POPULÁCIÓS VIZSGÁLATOKBAN

A Kábítószer és a Kábítószer-függőség Európai Megfigyelő Központja (EMCDDA) tavaly ősszel publikálta a számítógéppel támogatott és online adatfelvétellel kapcsolatos technikai jelentését. A tanulmány a számítógéppel támogatott interjú és online adatfelvételek fejlődésének hatásait elemzi a kapcsolódó szakirodalmak alapján, a technikai fejlődés által biztosított eszközök előnyeit és hátrányait összegzi, valamint bemutat egy 2013-as kutatást, mely az online adatfelvétel hatékonyságát mérte fel a tagországokban történő kábítószer-használat vizsgálatán keresztül.

Az online kutatási módszer megjelenése teljes és mélyre ható változást idézett elő a maga területén. Az online kutatás jóval egyszerűbb, gyorsabb és olcsóbb, mint a korábbi módszerek. Az online szintér, az audiovizuális eszközök megreformálták mind az interjúzást, mind a kérdőíves adatfelvételt. Az interneten történő adatfelvétel, mindenki számára egyszerűvé teszi a kutatások lebonyolítását, mivel számos program és eszköz segít többek között megnyerő dizájn-elemekkel és előre beállított kérdéstípusokkal a felhasználóknak. A kábítószerrel és a függőséggel kapcsolatos kutatásokat is megkönnyítik az online módszerek (CAPI/CATI) melyek a társadalomtudományi és az epidemiológiai kutatási módszerek között is népszerűek.

A kutatás és a szakirodalom áttekintés alapján az európai országok egy részében jó eredményekkel használják az online felületeken a vegyes típusú kérdőíves módszert, mely alacsony költségei és hatékonysága miatt a többi országban is könnyen megvalósítható lenne.

A tanulmány letölthető az [EMCDDA honlapjáról](#). ■

KÁBÍTÓSZER-HELYZET A NYUGAT-BALKÁNON

Az EMCDDA 10-15 éve vesz részt olyan projekteken [Phare Programme; Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation (CARDS); and Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA)], amelyek célja a nyugat-balkáni államok kábítószer-problémájának feltérképezése, és az arra adott válaszok kidolgozásában való szakmai támogatás. A hat ország (Albánia, Bosznia és Hercegovina, Macedón Köztársaság, Koszovó, Szerbia és Montenegró) részvételével zajló programok komoly fejlődést értek el a kábítószer-stratégiák meghatározásában, a nemzeti kábítószerügyi koordinációs mechanizmus kialakításában, a kábítószer-információs rendszer és a fókuszpontok felépítésében.

Az EMCDDA a frissen megjelent áttekintésében bemutatja a régiót jellemző, a kábítószer-használattal összefüggő problémákat, valamint az egészségügyi és szociális következményeket. A kiadvány részletesen beszámol a magas kockázatú kábítószer-használatról, a kábítószer-használattal összefüggő halálokról, az intravénás szerhasználat egészségügyi vonatkozásairól, a kezelésről, valamint az ártalomcsökkentésről.

A kiadvány letölthető az [EMCDDA honlapjáról](#). ■

UPSZI – MÁRCIUSI AKTUALITÁSOK

Riasztás

Az EMCDDA ebben a hónapban két riasztást adott ki:

Hollandiában 2015 februárjában 3 nem halálos mérgezés történt fehér heroinként árusított **kokain** fogyasztása miatt.

Egy korábbi riasztás szerint Hollandiában és Belgiumban olyan **tabletták** kerültek forgalomba, melyek veszélyes mennyiségű **PMMA**-t (para-methoxy-methamphetamine) tartalmaznak. A tabletták ötszög formájúak és mindkét oldalán Superman jellel vannak ellátva. A piacon megtalálhatóak azonos megjelenésű tabletták, azonban kizárólag MDMA tartalommal, így komoly veszélyt jelentenek a fogyasztókra. A PMMA tartalmú tabletták hatása később jelentkezik a megszokott hatóanyagokhoz képest, ezért fennáll a túladagolás (ismételt bevétel) veszélye. 2015 februárjában Belgium egy PMMA-val kapcsolatos halálesetet jelentett be, amely arra enged következtetni, hogy a fent leírt tabletták még mindig forgalomban lehetnek.

Az Európai Unió tagállamaiban 2015. február 15. és március 15. között megjelent új anyagok:

- a **2-(4-iodo-2,5-dimethoxyphenyl)-N-[(2-fluorophenyl)methyl]ethanamine (25I-NBF)** és az **1-(5-fluoropentyl)-N-(2-phenylpropan-2-yl)-7-azaindole-3-carboxamide (CUMYL-5F-P7AICA)** nevű vegyületek, melyek azonosításáról Szlovénia tett bejelentést.
- az **alpha-pyrrolidinononaphenone (α-PNP)** és a **4-methylpentan-2-amine (DMBA)** nevű vegyületek, melyek azonosításáról Svédország tett bejelentést.
- a **HDMP-28 (methylnaphthidate)**, az **Isopropylphenidate**, a **2-(methylamino)-2-phenyl-cyclohexanone (Deschloroketamine)** és az **1p-LSD** nevű vegyületek, melyek azonosításáról az Egyesül Királyság tett bejelentést.
- a **2 1-(cyclohexylmethyl)-2-methyl-indole-3-carboxylate (M-CHMIC)** nevű vegyület, mely azonosításáról Írország és Spanyolország tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések. ■

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2015

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
április				
21-22.	Nemzeti Drogmegelőzési Iroda és Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata	Nemzetközi Gyermekek- és Tinédzseraddiktológiai Konferencia	Győr, Magyarország	A rendezvényről bővebben
május				
11-13.	Correlation Network HCV and Drug Use Initiative	HCV Treatment Advocate Training	Budapest	A képzésről bővebben
20-22.	International Society for the Study of Drug Policy	9th Annual Conference of the ISSDP	Gent, Belgium	A konferencia honlapja
június				
11-12.	Regenboog Groep Zürich városa Jugend an Drogenhelfer	Sucht im Alter	Luxemburg	A konferencia honlapja